

SOL 4000 Levande historia 9

Fokus Elevbok

Lärraranvisning

Textview

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ringa oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Läroanvisning för denna textviewbok

Författare: Kaj Hildingson, Lars Hildingson
ISBN: 978-91-27-27-42300-8

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Tips eller förändringar per sida i boken	2
Till läsaren	3
Pedagogiska tips.....	4
Bildbeskrivningar.....	5

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- De flesta bilderna i boken har bildbeskrivningar. Förklara gärna mer för eleven vad bilderna föreställer om det verkar oklart. Tänk på att det kan finnas luckor i elevens uppfattning om världen och att det inte är självklart att han/hon vet hur enkla saker "ser ut".
- Registret finns placerat efter innehållsförteckningen.
- Radnumreringen är borttagen ur den anpassade boken.

Tips eller förändringar per sida i boken

14

Titta gärna på en karta över Europa tillsammans med eleven. Markera Österrike-Ungern och Tyska riket med ett vaxsnöre.

23

Titta gärna på en karta över Europa tillsammans med eleven. Sovjetunionens gräns kan markeras med vaxsnöre.

28

Titta gärna på en karta över Europa tillsammans med eleven.

37

Rita gärna ett hakkors på en ritmuff till eleven. Du kan också rita med en vaxkrita på ett vanligt papper som du lägger på ett myggnät (det blir en relief).

50

Titta gärna på en karta över Mellanöstern tillsammans med eleven.

54

Titta gärna på en Europakarta tillsammans med eleven.

70

Titta gärna på en karta över Israel och Palestina tillsammans med eleven. Annekterade områden kan markeras med vaxsnören.

77

Titta gärna på en karta över Afrika tillsammans med eleven.

Till läsaren

I den här boken finns ett register. Det finns efter innehållsförteckningen.

Boken har många bilder och de finns beskrivna. Kartor finns att beställa i svällpapper från SPSM.

I svartskriftsboken finns siffror vid texten, radnumrering. Det finns inte i den anpassade boken.

Lycka till!

Pedagogiska tips

- I den här boken finns det några kartor. Det finns bildbeskrivningar i boken som beskriver dessa kartor men ni kan beställa svällpapperskartor om eleven behöver. Beställ via telefon 020-232300, fax 090137530 eller e-post order@spsm.se
Förslag på lämpliga kartor är:
Europakarta best.nr 6588
Mellanöstern best.nr 6635
Israel, Palestina best.nr 6634
Afrika best.nr 6619

Kortfattad handledning till svällpappersbilder (om ni beställer svällpapperskartor)

Berätta för eleven vad bilden föreställer. Förklara vidare hur bilden är ritad t.ex. att objektet är ritat framifrån, från sidan, visar en genomskärning osv. Beskriv, diskutera och undersök bilden tillsammans med eleven utifrån elevens erfarenhet. Om bilden innehåller för eleven okända former ta då gärna fram föremål som kan konkretisera bilden.

Komplettera gärna bilderna med vaxsnören, häftmassa eller annat för att markera på bilderna.

- Vill du veta mer om punktskrift så ger Punktskriftsnämnden ut flera skrifter som du kan låna från bibliotek eller ladda ner via internet. Se www.mtm.se.

Bildbeskrivningar

5

Målning av ett demonstrationståg som motas bort av soldater. Soldaterna bär uniform och har gevär med bajonetter. Bajonetten är en slags kniv som går att sätta i gevärspipan. I demonstrationståget går arbetare i enkla kläder. De har röda flaggor med texten "FRIHET OCH BRÖD". I bakgrunden syns sågverk och lastbåtar på Sundsvallsfjärden.

6

Foto av en gata med ett demonstrationståg. Män i kostym och hatt bär stora plakater med texten: ALLMÄNN RÖSTRÄTT, 8 TIMMARS ARBETE, 8 TIMMARS FRIHET, 8 TIMMARS VILA. Vid sidan om demonstrationståget går en polis i uniform och hjälm med en sabel vid sidan. Fullt med människor står längs gatan och tittar på tåget. Män och pojkar har kostym, kvinnor och flickor bär lång kjol.

9

Foto av en gata med ett demonstrationståg av kvinnor. Tre unga kvinnor klädda i långa vita klänningar bär ett vackert plakat med texten: GÖTEBORG, RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR. I tåget går kvinnor som är klädda i vackra långa kjolar, små jackor och hattar.

11

Foto av Gustav V och Hjalmar Branting. Båda är klädda i kostym med överrock, cylinderhatt och håller i var sin käpp. Kungen tittar ner på Branting eftersom han är lång. Branting har en stor buskig mustasch.

14

Karta över Europa 1914 med Ententen och Trippelalliansen utmärkt. Länderna som ingår i Ententen är: Storbritannien, Frankrike och Ryssland. Länderna som ingår i Trippelalliansen är Tyskland, Österrike-Ungern och Italien.

Frankrike har starka befästningar mot Tyskland vid gränsen mellan länderna. Den tyska angreppsvägen går från Tyskland mot Frankrike över Belgien.

Kartan skiljer sig från dagens Europa eftersom det finns färre länder och att några av dem är större än idag.

- Tyska riket har stora delar av Polen.
- Österrike-Ungern är ett stort rike som också har dagens: Tjeckien, Slovenien, stora delar av Rumänien, Kroatien, Bosnien-Hercegovina och en del av Ukraina.

- Ryssland har länderna i östra Europa: Baltikum, Vitryssland, Ukraina och en del av Polen.

16

Foto av kronprinsparet som går ner mot en bil som mer ser ut som en hästkärra. Prinsen har uniform och hatt med en stor plym. Hustrun har vit klänning och en stor hatt även den med en plym.

18

Foto av en skyttegrav. Skyttegravens är ett djupt grävt dike. Två soldater i uniform drar bort en död soldat. En annan soldat med bandage om huvudet ligger i vägen för dem.

21

Foto av fem soldater som går på en spång (som en brygga) över ett träskområde. I bakgrunden syns död skog. Stammarna står kala utan kronor och marken är utan växter.

23

Karta över Europa 1925. Ländernas gränser är som dagens med undantag för (ungefärliga beskrivningar):

- Ryssland har även Vitryssland och Ukraina
- Tyskland har även Västra Polen och området söder om Litauen (idag Ryssland)
- Polen har delar av Vitryssland och Ukraina
- De baltiska staterna är ett land: Serbers, kroaters och solveners kungarike
- Tjeckien och Slovakien är ett land, Tjeckoslovakien

24

Målning som visar många olika figurer i en procession. Präster i långa tunikor bär ett litet hus med tända ljus. Militärer till häst slår folk med sina ridspön. En man hytter med en käpp mot ett barn som går med en krycka. Kvinnor med hucklen och trasiga kläder går med vandringsstavar och nerböjda huvuden.

27

Målning av Lenin som står på en pansarvagn. Runt honom står soldater och män som tittar beundrande upp mot honom. Flera röda fanor vajar i vinden.

28

Karta över Separatfreden i Brest-Litovsk 3/3 1918. Här finns markerat vilka stater som är oberoende från att tidigare ha varit ryska. Här finns också markerat vilka områden som blev tyska från att ha varit ryska.

- Oberoende stater är Finland, Estland, Lettland och Ukraina.
- Områden till Tyskland är Litauen och östra Polen.

30

Målning av Stalin som är klädd i en enkel uniform. Han har en stor mustasch och bakåtkammat hår. Runt honom står fullt med människor som tittar beundrande upp mot honom. De har olika folkdräkter på sig.

32

Målning av en restaurang där folk dansar till ett band som spelar. Männerna är klädda i mörka kostymer och kvinnorna i smala knälånga klänningar. Kvinnorna har håret klippt så att det slutar vid öronen, en page.

37

Foto av soldater som tågar in i en stad. De går tillsammans med flera barn.

Alla ler och ser glada ut. I bakgrunden syns fanor med hakkors på.

40

Foto av en stad i ruiner. Husen har bara kala väggar kvar eller ligger som en stenhög. Ut över staden blickar två kvinnliga statyer. De är klädda i draperade tyger och den ena håller en vågskål i sin hand.

43

Foto av finska soldater i vita uniformer. De åker längdskidor i skogen. En av soldaterna har en släde/pulka efter sig med utrustning.

44

Foto av ett stort bombhål i en gata. Husfasader har lossnat och ramlat ner vid bombningen och rummen gapar nu tomma ut mot gatan.

47

Foto av tyska soldater som vandrar i snön klädda i tunna ylleuniformer. De har ett stort militärtält och en pansarvagn.

48

Foto av en militärbas till havs som ryker. Basen har höga torn och lyftkranar.

50

Karta över den tyska planen 1942.

Tyskland ska ta sig till Iran, Irak, Kuwait och Saudiarabiens olja via två vägar. En sjöväg över Medelhavet från Grekland och genom Syrien. En genom Libyen (ockuperat av Italien), Egypten och Jordanien.

Därefter ska tyska trupper gå norrifrån genom Ukraina och Ryssland, norr om Svarta havet och möta upp trupperna söderifrån.

52

Foto av soldater och en kvinna som letar skor i en ca tre meter hög och fem meter bred hög med bara skor.

54

Karta över Europa 1949.

Kartan ser ut som dagens Europa med undantag för:

- Tyskland som är delat i Väst- och Östtyskland
- Tjeckien och Slovakien är en stat, Tjeckoslovakien.
- Sovjetunionen som är Ryssland och samtliga stater i Baltikum, Vitryssland, Ukraina, Moldavien
- Jugoslavien är en stat med flera småstater: Slovenien, Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Serbien, Kosovo, Montenegro och Makedonien.

57

Foto av Brandenburger Tor som är en stadspört, en triumfbåge. Porten består av flera pelare och ett tak. På taket står en staty av en segergudinna som kör en vagn med fyra hästar.

På en skylt på marken framför triumfbågen står det: ACHTUNG! Sie verlassen jetzt WEST-BERLIN.

61

Foto av barn som springer och gråter på en väg. En flicka är helt naken. I bakgrunden syns soldater.

63

Foto av ett par som kysser varandra framför berlinmuren. På muren står soldater och tittar på människorna nedanför. Muren är sprayad med graffiti.

70

Karta över Israel som visar de helt eller delvis ockuperade eller annekterade områdena: Golanhöjderna i nordost på gränsen till Syrien, Västbanken i Centrala Israel och Gaza längs sydvästra kusten.

75

Foto av en kille bland demonstranterna som höjer sina armar i luften. Han har på sig en landskampströja i Libyens färger, bakåtvänd keps och ett stort helskägg. I ena handen håller han en kniv.

76

Foto som visar poliser med hjälmar, gasmasker och batonger. De svarta männen ligger ner på marken eller springer bort.

77

Karta över Afrika med de olika ländernas koloniserare. (Ungefärlig beskrivning)